П III 34

Примерак 12 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. // Пошт. фах 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга, тромесечна: 9.20 пенга.

Год. III. Ујвидек, петак, 18 јун 1943 Број 134

НА ДАНАШЊИ РОЂЕНДАН

Данас, 18 јуна, Његова Преузвишеност витез наћбањан Хорти Миклош, Регент Мађарске, прославља Свој рођендан, улазећи у 76-ту годину живота. У данашње време, када нација и земља траже од сваког појединог грађанина да учини највеће жртве за заједницу и друштво, сви грађани земље сетиће се Седог Шефа Државе приликом Његовог рођендана.

Преко четврт столећа Регент у својим рукама држи кормило државног брода са којим је проживео најзначајније и најузбудљивије моменте државне историје. По традицији пуританац, васпитан у војничком духу, учествујући активно као војник у првом светском рату Он је стекао велика државничка искуства кроз дуги низ година свога рада. Као такав, Он када је стао на чело народа у најтрагичнијим његовим моментима, чврстом вољом, зрелим умом и богатим искуством повео је државни брод ка срећнијој будућности. Седи Државник када се осврне на свој досадањи живот, рад и успехе може мирне савести да прелиста странице историје Свога Регенства које су исписане плодоносним радом, успесима и стваралачким подухватима.

И у добру и у злу Он је као прави отац брижним погледом пратио живот и рад народа, старајући се да здраве и конструктивне снаге дођу до изражаја. Читав низ реформи од особитог значаја за државу изведене су и остварене.

Иако и данашња времена стављају на пробу све позитивне стваралачке снаге, народ окупљен и уједињен види у Њему оличење честитости, примерног карактера и безграничног родољубља, којим Он руковођен приноси на жртву бољој будућности нације оно што му је као оцу најдрагоценије, дајући на тај начин редак пример пуританства, а уједно и углед како се ради и жртвује за нацију.

На данашњи дан сви грађани земље ујединиће се у једној мисли и топлој молби Свевишњем да Га послужи крепким здрављем и да Му да снаге да своју историску мисију изврши до краја и да дочека остварење свих нада.

Италијански ратни извештај

Италијанска Врховна команда саопштава:

Немачки борбени авиони извршили су напад на Пантелерију. Непријатељ је извршио ваздушне нападе умерене снаге на неке општине Кампаније, Калабрије и Сицилије а да није проузроковао штете вредне помена. Јужно од Цијаката, у околини Агригента, услед погодака италијанских ловаца два непријатељска авиона пала су у море.

ХИТЛЕР ЧЕСТИТАО РОЂЕНДАН ШВЕДСКОМ КРАЉУ

Берлин, 17 јун. — (ДНБ). Вођа немачког Рајха Адолф Хитлер упутио је телеграм краљу Густаву VI приликом његовог 85-тог рођендана изразивши му најсрдачније жеље.

ПРИЈЕМ ВЕРНИХ КОД ПАПЕ

Ватикан, 17 јун. — (МТИ). Папа је приликом пријема у среду примио више хиљада верних. Пријему је присуствовало много бивших италијанских војника, ратних инвалида и рањених, а сем њих и много младих брачних парова, као и деца која су примила први свети благослов.

ЕВАТ У ЛОНДОНУ

Лондон, 17 јун. — (НШТ). Аустралиски министар спољних послова д-р Херберт Еват приспео је у енглеску престоницу авионом. Еват је у Лондон допутовао из Вашингтона где је учествовао на састанку Черчил—Рузвелт.

Немачки ратни извештај

Немачка Врховна команда саопштава:

С Источног фронта јављају само о локалној борбеној делатности. На јужном сектору у среду је оборено 24 совјетских авиона. Од тога броја два су уништили мађарски ловци. Сопствених губитака није било.

На фронту у Северној Финској немачке трупе одбиле су више совјетских продора.

Ваздухопловство је испред Пантелерије погодило тешким бомбама један трговачки брод средње величине, а на северном делу Атлантског Океана, током оружаног извиђања, један теретни брод. Оба брода тако су тешко оштећена да се њихова пропаст може узети за сигурно.

Енглески бомбардери у току прошле ноћи извршили су напад на територију Западне Немачке. Бачене бомбе углавном су нанеле губитке становништву квартова за становање Келна и зградама. Четири болнице и три цркве погођене су. Истовремено непријатељски авиони који су самостално летели вршили су летове за узнемиравање изнад Северне Немачке. Бацање бомби том приликом није установљено. Ноћни ловци и контраавионска одбрана уништили су 14 бомбардера. Четири даља непријатељска авиона оборили су изнад западне окупиране територије. Сопствених губитака није било.

ХОНВЕДСТВО ЋЕ НА СВЕЧАН НАЧИН ПРОСЛАВИТИ РОЂЕНДАН РЕГЕНТА

Будапешта, 17 јун. (МТИ) — Седамдесетпети рођендан Његове Преузвишености Регента мађарско краљевско хонведство прославиће на свечан начин. Касарне и остале хонведске зграде биће окићене заставама од зоре до заласка сунца. Ујутро биће буђење са музиком. Будапештански гарнизон учествоваће на богослужењима свију вероисповести. У 9 часова у гарнизонској римокатоличкој цркви Капистран Јаноша, као и у реформатској хонвенској базилици у улици Абоњи одржаће се богослужења уз учествовање официрског кора. Генералитет ће учествовати на ручку од једног јела у официрској касини. За време буђења и свечаног ручка бараће смештене на цитадели опалиће 24 почасна метка. Тога дана Мађарско краљевско хонведско министарство, као и све војне команде и власти неће радити и биће обустављен пријем странака.

БЕЧКИ ЛИСТ О РОЂЕНДАНУ РЕГЕНТА

Беч 17, јун. (МТИ) — Лист »Дас клајне Блат« доноси чланак под насловом »Седамдесетпетогодишњи Хортим« у коме износи Његову каријеру, набрајајући важније податке из Његовог живота. Лист нарочито подвлачи да је Господин Регент за време управљања државом од 23 године решио најразличитије социјалне проблеме, а Он је био онај који је вратио углед државе, унутрашњи мир и створио такву војску, која ништа не заостаје у слави ниа старе војске.

МИШЉЕЊЕ ШВЕДСКОГ ЛИСТА О РЕЗОЛУЦИЈИ ЕНГЛЕСКЕ РАДНИЧКЕ СТРАНКЕ

Стокхолм, 17 јун. — (МТИ) Лист „Социалдемократен" бави се у уводнику резолуцијом британске радничке странке, у којој се заузима став против уједињења са комунистичком партијом. Шведски лист у коментару наводи да шведски раднички покрет ову резолуцију са задовољством узима на знање. пошто она у пуној мери одговара схватању шведског радништва.

Нове немачке дивизије и ново оружје приспело на Источни фронт

»Фронт на точковима«

Будапешта, 17 јун. (Телефоном) — Према војном стручњаку ДНБ-а, на Источни фронт, који је већ четири месеца непромењен, приспело је много немачких дивизија са новим оружјем и моторизоване немачке трупе које стоје насупрот руским трупама, толико су јаке да се може говорити о »фронту на точковима«. Што се тиче операција на Источном фронту, берлински кругови потпуно су затворени и не говоре ништа. Немачко војно вођство је са потпуном мирноћом испитало целу ситуацију, као и искуство двогодишњег рата на истоку и према томе искуству су снабдевене све нове дивизије оружјем и обуком. У борби против бољшевизма показује се да модеран покретни рат и минирање захтевају да елитне трупе, које су моторизоване, буду састављене из редова радника и снабдевене модерним оружјем. Те радничке масе најбоље су обучене модерним оружјем зато што је то њима најприступачније. Немачки војници са новим оружјем и новим дивизијама, као и разбијачима тенкова добијају назив »разбијача челика«. Задатак ових трупа је да уз најмање губитке у људству и материјалу разбију непријатељски отпор или да у случају офанзиве рашире и расплину непријатељски обруч. Систем ове обуке спровели су генерали Манштајн и Гудеријан. Поново се доказује исправност давања предности квалитету а не квантитету. За рат је важно да највише радничких руку остане при свом послу, а да се на фронту са најмање војника може постићи највећи успех. Зато сваки војник, разбијач челика, снабдевен је са најмодернијим оружјем, техничким и хемиским инструментима. Поновно заузеће Харкова доказало је оправданост стратегије генерала Манштајна и Гудеријана: из офанзиве у дефанзиву.

Португалске легионарске трупе браниће Азоре

Лисабон, 17 јун. — (Стефани). У интересу јачег осигурања одбране Азорских Острва стављене су на расположење министарства рата, односно месне војне команде, португалске легионарске трупе.

———ooo✱ooo———

РАТНИ ЗАЈАМ У ФРАНЦУСКОЈ СЕВЕРНОЈ АФРИЦИ

Виши, 17 јун. — (ДНБ). Генерал Жиро у споразуму са британско-америчким властима одлучио је да закључи североафрички ратни зајам. Према извештају из Алжира, вест је међу становништвом изазвала узнемирење и пита се из којих су разлога присиљени Енглези и Американци да подижу зајам, када су увек објављивали да располажу са огромним финансиским и помоћним средствима.

———#■#■#———

ЗАТВАРАЊЕ ЗООЛОШКИХ ВРТОВА У РИМУ

Рим, 17 јун. — (БТ). Како је то већ одлучено у великим италијанским градовима, тако је решено и у Риму да се зоолошки вртови за време рата затворе а животиње ставе у безбедност ван града Рима.

Кроз штампу

Немачка спремност

„Мађаршаг“, у резимирању ситуације на сувоземним фронтовима, подвлачи ранију констатацију да су меродавна војна стручна лица, која су имала прилике да подробније загледају у систем немачког ратног вођства и спремност војске, стекла утисак да се немачка војска на Источном фронту не само не може победити, него ни покренути. „Догађаји, у првоме реду битка код кубанског мостобрана, и масовни ваздушни напади против Горкија, где се од хиљаду употребљених авиона свега један једини није вратио, сјајно су — пише лист — доказали повољне утиске стечене на лицу места.

Источни фронт је чврст, и по свима знацима ће чврст и остати, тим пре, што по исказу д-ра Гебелса, сада још непрекидно одлази на Исток све боље и боље оружје и ратно-оперативне јединице. Бројна надмоћ немачких и савезничких војсака, боље вођство, обука и ратни материјал, а затим несаломљива морална снага трупа безусловно су сведочанство да на Истоку не може да нас задеси непријатно изненађење“.

„На западном фронту Атлантски бедем, који је у последње време појачан и „тврђавама за ваздушну одбрану“ — пише „Мађаршаг“ — даје како на источном тако и на средоземноморском ратишту слободне руке немачком вођству. Јужни фронт, који сем италијанске војске бране и бугарске и многе немачке трупе, и према енглеском извештају стално се појачава. Стотине хиљада радника организације Тот подижу стотине великих, средњих и малих бункера и других утврђења“.

#

„Пестер Лојд“, у расматрању разлога за пролазно опадање потапања бродовља у подморничком рату, доноси из Берлина: „И ако је у подморничком рату наступило извесно затишје, те се о томе у извештајима немачке Врховне команде мање говори, то бесумње не значи да су напори немачког поморског вођства за његово успешно настављање и интензивирање попустили“. Допуштајући чињеницу да су цифре потапања савезничког бродовља и у првој половини јуна знатно мање но они у првим месецима ове године, лист пише: „Тај се развој, извесно, објашњава делимично успешнијом одбраном противника од подморница, која, како по свему изгледа ,почива на побољшаном поступку: установити присуство подморница у подручју снажно заштићених конвоја, и пронаћи њихове положаје. Међутим, насупрот тврђењима енглеских и америчких листова, немачки губици у подморницама су, по процени добро обавештених немачких кругова, и у најнеповољнијим недељама увек заостајали иза броја новоизграђених подморница. Пошто радиус летења специјалних авиона које употребљава сада англосаксонска авијација допире даље у Атлантик него раније, дабоме да је порастао ризик кретања немачких подморница у зонама Атлантика које су досад биле мање угрожене од непријатељске одбране, што није остало без утицаја на оперативно вођење немачких подморница“.

„Отпори који су настали услед повећане противникове заштите се у Немачкој свакако сматрају за несумњиво пролазне — пише „Пестер Лојд“ — јер се верује да ће тактично управљање и техничка изградња подморница које се примењују у битци на Атлантику ускоро доказати да је напад у подморничкоме рату поново стекао своју надмоћност“.

#

„Берлинер Берзенцајтунг“ доноси из Рима: „Италијански заробљеници, при повратку из ропства, извештавају о нечовечном поступању од стране Енглеза. „Пополо ди Рома“ описује, према исказу тих рањених и оболелих заробљеника, да су у једном логору у Кенији италијански официри који су се приближили жичаној огради логора били од стражара поубијани. У другоме логору у Момбаси (Кенија) поверена је стража најдивљачкијим Црнцима, који су и опијани, да би били што строжији са Италијанима. У логору Зондерватер у Јужној Африци Енглези су подигли „првену кућу“ са казненом комором по узору ГПУ. Тамо су заробљеници за најмању учињену кривицу бивали затварани и морали су стално скакати, па су чак морали и јести скачући. Италијански потпоручник Розети, при своме повратку у Италију повикао је: Ја сам изгубио једно око, али ово друго ми је довољно да познам и убијем којег Енглеза“.

#

„Донауцајтунг“ доноси из Женеве: „У Лондону се сада објављује, као најновија британска тековина, то да је током реорганизације британског ваздухопловства створено ново „тактичко“ ваздушно оружје чији је задатак да сарађује са копненим снагама на фронту. Лондонска штампа поздравља то ново тактичко оружје са великим триумфом. „Дејли Експрес“ иде чак тако далеко да ову нову ваздушну борбену снагу означује као јемство за победу. Исто тако и „Тајмс“ са уживањем описује ту промену у организацији британског ваздушног оружја, подвлачећи да ни једна друга промена у војној организацији од почетка рата није имала такав значај. Енглеска штампа притом, наравно, прећуткује — примећује немачки лист — да се овде апсолутно не ради о нечем новом, и да је проблем сарадње између ваздушног оружја и копнених снага од стране сила Осовине већ на почетку рата нашао решење чија је ваљаност одличним успесима довољно доказана“.

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАНАС
Почиње се браком
(HÁZASSÁGGAL KEZDŐDIK)
Одличан мађарски весео филм
Мурати Л., ХајмашнМ. Рајнан Г. и Биличи Т.
Претставе почињу у 3, ½6 и 8 часова

Успеси јапанске флоте

Јапанци су оборили 5214 непријатељских авиона и потопили много ратних бродова

Токио, 17 јун. (ДНБ) — Адмирал Шимада, јапански министар ратне морнарице, објавио је успехе јапанске ратне флоте од почетка рата до данас. Јапанска ратна флота оборила је или на други начин уништила 5214 непријатељских авиона, а потопила 13 бојних бродова, 11 носача авиона, 55 крстарица, 46 разарача, 128 подморница и 69 разних ратних бродова. Сем тога оштетила је много осталог бродовља и потопила 362 трговачка брода са 2,250.000 бруто регистарских тона бродског простора.

Затим је адмирал Шимада обавестио о вођењу поморског рата и изјавио да је јапанска ратна флота заштитила воде северног и јужног дела Атлантског Океана као и граничне воде поседнутих територија. У даљем излагању рекао је да су јапанске подморнице од априла месеца у Индиском Океану потопиле 5 великих транспортних бродова са 50.000 тона бродског простора. О операцијама у северном делу Тихог Океана рекао је да су јапанске поморске снаге приметиле 27 марта западно од острва Ату и одмах напале непријатељско бродовље које се састојало из две крстарице и више разарача. У борби су јапански ратни бродови тешко оштетили једну тешку крстарицу, а једну другу крстарицу као и један разарач лакше, после чега је непријатељ побегао у правцу истока. Јапанске подморнице онеспособиле су за борбу један непријатељски бојни брод, једну крстарицу тешко, а два друга ратна брода, пак лакше оштетиле.

Ваздухопловство ратне флоте у близини острва Ату оштетило је 23 маја једну непријатељску крстарицу, потопило 1 разарач, а 1 други разарач, пак, запалили.

О ситуацији на јужном делу Тихог Океана изјавио је адмирал Шимада да се брзо приближава одлучујући моменат, пошто је јапанско ваздухопловство започело са великим операцијама.

Немачки ваздухопловни кругови о ваздушном рату

Немачка надмоћност у ваздуху неоспорна је

Берлин, 17 јун. (НШТ) — Кругови блиски немачком ваздухопловству у вези са вестима проширеним у иностранству, а нарочито у Енглеској, о стању ваздушног рата у Европи и о његовој скорој будућности, изјављују да су те вести извађене из ваздуха и резултат тога рата осетиће се у датом одговору од стране немачког ваздухопловства. Тим пре разумљиво је да се у том погледу са немачке стране не даје никакав одговор. Исто тако ти кругови сматрају за непотребно да демантују вести које је совјетско војно вођство објавило нарочито у погледу броја оборених авиона на Источном фронту. С тим у вези, указују да је немачко господарење у ваздуху и надаље непромењено. У том господарењу у ваздуху нису ништа променили ни нови совјетски авиони које су Совјети у последње време убацили у борбу. Ти авиони су наводно много бољи него ранији совјетски апарати али са немачке стране тај бољи квалитет још није примећен.

Исто тако сматрају немачки војни кругови за непотребно да демантује извештаје америчких пилота да су оборили више авиона него што су имали губитака. Немачки кругови мисле да су ти подаци од стране америчких пилота дати зато што они нису добро увежбани, не знају да лете и сматрају — ако немачки авион врши лет у паду — да је он оборен. У последње време и амерички пилоти су нешто научили јер наводни њихови успеси су нешто мањи а и сами амерички пилоти одају признање немачким ловцима. Број оборених авиона од стране Немаца неоспоран је и о њима се не може расправљати пошто је то стварни резултат. С тим у вези указује се још и на то да су немачке подморнице обориле велики број непријатељских авиона. Немачка може мирно да сачека догађаје будућности што се тиче њеног ваздухопловства и подморничке флоте — кажу у Берлину — јер је вероватно да се опет приближују дани узрујаности.

Живост у Гибралтару

Алгесирас, 17 јун. — (Стефани). Према овдашњим опажањима, у среду је гибралтарско пристаниште напустило 30 великих енглеских путничких бродова који су отпловили у правцу Атлантског Океана. Међу бродовима налазило се 25 трговачких бродова који су претходног дана стигли натоварени из правца Средоземног Мора у пристаниште.

Лондонска штампа у посети енглеског краља Северној Африци види предзнак општег напада Савезника

Краљ Ђорђе извршио је смотру америчких трупа

Лондон, 17 јун. — (БТ). Сви лондонски листови сматрају пут енглеског краља Ђорђа у Африку за предзнак општег савезничког напада. Скоро у сваком чланку може се наћи знак који претходи великим догађајима. „Дејли Телеграф“ пише да су долазак краља у Африку тако одредили да изгледа као предвечерје великих догађаја. У Африци и на Блиском Истоку британске снаге стоје спремне за напад на европску тврђаву. Лист додаје да обални простори Средоземног Мора нису једини фронт за силе Осовине и да су савезничке армије спремне и ван Африке, а ово лето донеће толико бродова и таквих колико раније ни најслободније претпоставке нису могле да предвиде. Краљ Ђорђе извршио је смотру Пете америчке армије, а посетио је и остале америчке јединице. Главна тачка његове посете био је дефиле Девете америчке армије.

Немачке мере на Истоку

Нови правац немачке политике у освојеним областима

Стокхолм, 17 јун. (БТ) — „Стокхолмс Тиднинген“ доноси од свога берлинског дописника чланак у вези са општом ситуацијом. Дописник указује да док Немци са првокласним трупама и огромним утврђењима на западу и југу Европе очекују евентуалну инвазију, нису неактивни ни на истоку. Та активност међутим није привременог карактера него је одређена за дуже време и нема непосредне везе са војним припремама али ипак указује на одређену намеру. Према дописнику Немци су извели потребне закључке које су стекли за време рата против Совјетске Русије. На основу тих искустава дошли су до сазнања да се Русија не може победити борбом против руског народа, него само са њиме. То сазнање је основа нове политике коју овде насупрот Совјетској Унији. Ту политику су остварили све немачке власти на окупираној руској територији. Правци нове политике су следећи: присилан рад и систем колхоза укинут је и у пуној мери биће уведено самостално газдинство. Поново ће бити поштована трговина, занатство и домаће занатство. Сви кривци осуђени од бољшевичког система добиће амнестију. Сваком инвалиду осигуран је минимум егзистенције и сваки град и село биће о државном трошку поново изграђен.

Велика и добро припремљена акција која обухвата све правце те политике остариће све оне могућности које се за време рата могу и остварити.

Отпочела је изградња канала Шајо

Радови су почели у присуству Регента, претседника владе, министара и других угледних личности

Будапешта, 17 јун (МТИ) — У вези са опсежним планом изградње водене мреже у Мађарској дошло се до нове важне прекретнице. Регент Мађарске Његова Преузвишеност витез нађбањаи Хорти Миклош у оквиру сјајне свечаности отпочео је првим ударом ашова у атару села Тисафалкоња рад који ће, дајући десетини хиљада мађарских радника сигуран хлеб, приближити бескрајну мађарску житородну равницу индустриском подручју у близини Шајоа.

Учесници ове свечаности сакупљали су се код сирочадског дома у близини моста у Тисаполгару. Присутни су били претседник владе Калаи Миклош, министар пољопривреде барон Банфи Даниел, министар унутрашњих послова витез Керестеш-Фишер Ференц, министар без портфеља витез Лукач Бела, министар трговине и саобраћаја Жиндељ Ференц, државни секретари министарства пољопривреде Бартфаи Јанош, Барањи Кароль, Конколь-Теге Шандор и многе друге угледне личности. Неколико минута пре 12 часова звук рога је објавио долазак Његове Преузвишености Регента. Пошто се поздравио са угледним личностима које су му приредиле срдачан дочек, Регент је пошао на заставама искићени брод „Делибаб“ како би се одвезао на липе места свечаности. Успут је становништво околних села приредило бурне овације Регенту а исто тако и многобројно радништво које ће учествовати у радовима који сада почињу. У селу Тисафалкоња Регент и Његова пратња су такође дочекани најсрдачније. После одушевљених овација узео је реч министар пољопривреде Банфи Даниел. У свом говору он је поздравио поглавара државе и изразио му захвалност становништва овог краја што га је својим доласком почаствовао и дао иницијативу за изградњу канала Шајо. Затим је рекао следеће:

— Канализација Шајоа омогућиће наводњавање нових великих територија, унапредиће бродарство. На тај начин рад земљорадничког мађарског народа у Алфелду биће успешнији а у исто време доћи ће до јачег изражаја и промет индустриских и рударских производа са десне обале Тисе. На овај начин, ако се канал Шајо оспособи за пловидбу, моћи ће се угаљ, дрво и камен из области Шајоа најкраћим и најјефтинијим водеим путем преносити у област Хортобања. Овај јефтини пренос материјала омогућиће у овом крају земље да се приступи модерном грађењу, изграђују бољи путеви и уопште подиже културни ниво. Канализација Шајоа претставља само један део оног огромног плана, којим се предвиђа читав низ радова у вези са планском јединственом изградњом нових водених путева. Поред плана о изградњи канала између Дунава и Тисе, који ће имати огромни значај за целу земљу, нашао сам за најхитније да се оствари план о оспособљавању за пловидбу Шиоа у Подунављу и Шајоа дуж Тисе. Ови радови допринеће да ће мађарски Алфелд кренути путем новог процвата и на тај начин бити у стању да успешније сарађује на јачању нашег народа.

На крају свога говора Министар пољопривреде замолио је Његову Преузвишеност Регента да се пре него што лично учини први удар ашовом за изградњу новог канала саслуша стручно објашњење о техничким плановима.

Важност канала Шајоа објаснио је у своме говору министарски саветник Халоши Ференц. После његовог говора Регент је узео ашов у руке и зарио га у земљу. После тога малопоседник из Тисафалкоње Калоз Андраш срдачно је поздравио Регента.

Одмах по томе започели су радови на изградњи канала Шајо. После завршене свечаности Његова Преузвишеност Регент витез нађбањаи Хорти Миклош пошао је са својом пратњом бродом да би разгледао опитну станицу за наводњавање у Тисаерцу. У Тисафиреду тајни саветник Богори Ђерђ поздравио је отмене госте срдачним говором. После тога Регент је са својом пратњом сео у аутомобил и вратио се у Тисаерц. Приликом разгледања опитне станице за наводњавање, угледне госте је дочекао Калаи Корнел и упознао их са експериментима који се врше у вези са пољопривредном производњом. Регент је са напредно стручним пољопривредним знањем разгледао опитну станицу и изразио своје пуно признање за све оно што је том приликом видео.

ДАНАС ТРЕБА ДА БУДЕ ПОНОВО ОТВОРЕНА ТУРСКО—СИРИЈСКА ГРАНИЦА

Анкара, 17 јун. — (ПТ). Петнаестог јуна у 18 часова затворена је граница између Турске и Сирије. Експресни воз Таурус стоји од тога доба на граници. У Анкари су обавештени да ће у петак бити поново отворена граница.

●●●

НАПАД НА ЖАНДАРМЕРИСКУ КАСАРНУ У ЈЕДНОМ ФРАНЦУСКОМ ГРАДУ

Виши, 17 јун. (ДНБ) — Према званичном саопштењу, у департману Пи ле Дом 20 француских младих људи који су били на присилном раду напали су жандармериску касарну и то под изговором да су хтели да ослободе два ухапшена пријатеља. Под вођством једног озлоглашеног терористе продрли су у канцеларију касарне и из револвера почели да пуцају на жандармериске чиновнике, који нису имали могућности да се бране.

Један од терориста опалио је револвер на једног чиновника који је већ лежао рањен. Сем тога тешко су рањена још двојица. У гужви терористе су случајно убиле и свога вођу, озлоглашеног разбојника који је недавно побегао из затвора. Сви терористи су ухапшени.

»»»»»»»ooo«««««««

КОНГРЕС ПОЉАКА У СОВЈЕТСКОЈ УНИЈИ

Москва, 17 јун. — (БТ). У Москви заседа такозвани конгрес пољских родољуба. Конгрес се у виду претставке обратио Стаљину у којој је изразио захвалност што је совјетска влада омогућила успостављање пољске дивизије на територији Совјетске Уније.

БИВШИ ПОЉСКИ АМБАСАДОР У МОСКВИ НАИМЕНОВАН ЗА ДЕЛЕГАТА ПОЉСКЕ ВЛАДЕ НА БЛИСКОМ ИСТОКУ

Лондон, 17 јун. — (БТ). Грофа Ромера, бившег амбасадора Пољске у Москви, пољска емигрантска влада именовала је за делегата на Блиском Истоку. Генерал Сикорски је из Ирака, — где је боравио као гост ирачке владе три дана — отпутовао у Сирију да се са новим делегатом Ромером договори о програму на Блиском Истоку.

ooo||||ooo

ИЗЈАВА ВОЂЕ ЕНГЛЕСКЕ КОМУНИСТИЧКЕ СТРАНКЕ

Берн, 17 јун. (ДНБ) — Према извештају агенције »Екченж Телеграфа«, претседник британске комунистичке странке у име главног одбора странке изјавио је у вези са одбијањем њихове молбе упућене лабуристичкој странци ради сједињења:

Јако жалим што је лабуристичка странка одбила наш предлог за уједињење, а енглеска комунистичка странка и поред одбијања и надаље је спремна да сарађује са радничком странком и вољна је да продужи разговоре са извршним одбором лабуристичке партије.

Берлин демантује вести о преговорима за склапање мира са Совјетском Унијом

коју је објавио шведски лист »Ниа Даген Алеханда«

Берлин, 17 јун. (ДНБ) — Са немачке меродавне стране информативно се саопштава:

»Ниа Даген Алеханда« проширио је вест да су немачки официри високог ранга и претставници Совјетске Уније, као и госпођа Колонтај, совјетски посланик у Стокхолму, водили разговоре о склапању мира између Совјетске Уније и Немачке. У Вилхалмштрасе сматрају за непотребно да се баве тим вестима које се могу назвати само смешном немогућношћу.

Сестри

ПЕТАК, 18 ЈУН 1943

— Ред богослужења о рођендану Његове Преузвишености Хорти Миклоша. На дан рођендана Његове Преузвишености Регента Хорти Миклоша у Ујвидеку ће бити приређена свечана прослава. Тим поводом ће се у свима богомољама одржати благодарење. У православној и евангеличкој цркви благодарење почиње у 8 часова, у католичкој и гркокатоличкој цркви у 9 часова а у реформатској цркви у 10 часова пре подне.

— Поводом рођендана Његове Преузвишености Регента муниципално веће града Ујвидека одржаће свечану седницу. Данас по подне у 5 часова муниципално веће града Ујвидека под претседништвом великог жупана Бачбодрошке жупаније и градова Ујвидека и Зомбора одржаће свечану седницу.

— Примање код великог жупана у Сабадки г. д-р Рек Андора вршиће се само од недеље. Он је последњих недеља био заузет службеним путовањима и имао је мало времена за публику. Редовно примање код великог жупана наставиће се од недеље.

† Владимир Курочкин. После дуге и тешке болести умро је у овдашњој државној болници, Владимир Курочкин, бивши професор. Покојник је 20 година био наставник цртања, краснописа и уметности на овдашњој мушкој и женској гимназији као и учитељској школи. Владимир Курочкин родио се 24 марта 1883 године у Москви где је свршио реалку и вишу уметничку школу. Његова професорска каријера почела је у Одеси, уРишељевској гимназији. Покојник је у Одеси био и директор градског музеја лепе уметности. Из Русије је емигрирао у Бугарску где је две године радио као наставник. 1923 године дошао је у Ујвидек. Као наставник био је врло савестан и ревностан у вршењу своје дужности. Својим карактерним особинама стекао је поштовање међу својим познаницима. Покојник је пре више година рестаурирао сликарске радове у овдашњем Николајевском храму. Од новембра 1941 године па све до сада предавао је цртање у руској реалној гимназији. Сахрана ће се обавити у суботу по подне у 4 часа на Успенском гробљу. Нека му буде лака прна земља.

— Нов ред почетка биоскопских претстава. Почев од 18 па до 25 овог месеца закључно, претставе у свима биоскопима почињу у 3, 5 и по и 8 часова.

— Шведска је на свечан начин прославила рођендан краља Густава V. У среду, 16 јуна, у Шведској је на свечан начин прослављен 85 рођендан краља Густава V. Нарочито импозантне и лепе свечаности том приликом приређене су у Стокхолму. Краљ је присуствовао јутарњем благодарењу. Пре подне је шведски суверен примио у аудијенцију чланове владе и претседнике оба дома, који су му тим поводом најсрдачније честитали. После тога краљ је у свом приватном апартману примио учеснике трка са стафетама, а по подне се појавио, у пратњи државних великодостојника, на улицама шведске престонице. Овај свечани дефиле трајао је више од два и по часа. Том приликом старом монарху народ је приредио најодушевљеније овације.

Излет у Будапешту Државне народне школе српског наставног језика на Сент Јанош тргу

Као што смо већ јавили, ова државна народна школа после успеле приредбе Мајчиног дана направила је научну екскурзију у Будапешту. О овом излету наших основаца писала је скоро целокупна будапештанска штампа. Од једне наставнице исте школе примили смо и овај путопис који у целости доносимо.

»Већ недељама се овај излет припремао. Најзад брод је кренуо са ујвидечког кеја. Заставице су лепршале на лађи »Ержебет Кираљне« као и на пристаништу. Још се лађа није добро ни одмакла од Ујвидека, а деца су већ заборавила на своје који су забринутим погледима гледали за лађом. Сјајним и веселим погледима гледала су деца пределе познате им Фрушке Горе. Опште расположење је било сјајно. Деца која су понела собом инструменте свирала су, певало се на сав глас, а ни играње кола није изостало. Међутим, када су се појавили нови предели, деца су брзо оставили инструменте и песму. Са великим интересовањем почела су посматрати непознати део пута.

Ноћ је била дивна. Месец је осветљавао брод и околину. Још касно у ноћи разлегале су се веселе и тужне мелодије песама које су ученици певали. Најзад је умор ипак преовладао. Деца су се почела наслањати једно на друго, свако је гледао како ће да легне и да се одмори — настао је тајац. Равномерно пљускање воде и бука мотора успављивала је мале путнике, који са великим љубопитством и веселошћу путују у велики град, »краљицу Дунава«.

После добро проспаване ноћи сунце се весело осмехивало. Бројали су се часови када ћемо стићи у Будапешту. Најзад после 27 часова путовања деца су издалека угледала град. Уз веселе дечије усклике брод је пристао. На пристаништу су нас дочекале љубазне госпође, претставнице Женског табора. Госпођа витеза Бодо Иштвана топлим речима је поздравила децу и наставнице. Поздравила нас је и новинарка баронница Маргита Гланц. Од стране учитељског удружења поздравио нас је г. Анђал Вилмош који нам је за цело време бављења у Будапешти био путовођа. Сви су нас заједно отпратили до Толди Ференц улице у Будиму где су ученици преноћили. Деца дуго нису могла заспати јер се непрестано причало о новим утисцима.

У четвртак ујутру пошло се на Маргитино Острво, затим смо посетили Парламенат одакле се отишло у музеј. Одатле су деца ишла на ручак који им је приредила госпођа министра унутрашњих дела Керестеш-Фишера, коју је заступала госпођа В. Цеке Вилма. Госпођа је врло лепим говором поздравила ученике. Она је између осталога рекла:

»Поздравите ваше родитеље и све остале Србе. Поштујте нас као што ћемо и ми вас поштовати. Волите ваше мађарске другове, као што они вас воле. Онда ће нам заједнички живот бити добар и плодан.«

Свако од школске деце добило је на поклон књигу у којој је стајало да се поклања »мађарском братском љубављу«.

По подне отишло се у циркус, посетили смо и зоолошки врт, где су животиње на децу учиниле највећи утисак. У башти Хунгарији много се видело и много научило. Другог дана деца су била гости господина градоначелника Будапеште. У петак у 3 и по часа опет смо били на пристаништу и госпођа министра унутрашњих послова Керестеш-Фишера послала је том приликом много колача и марципана као свој поздрав деци за пут.

Када је брод кренуо у правцу Ујвидека ученици су дуго махали марамицама, опроштај је био топао. Деца су викала »хвала вам«.

У име деце и њихових родитеља и ми наставници још једном се захваљујемо на лепом и срдачном дочеку у Будапешти.

Барачко М. Маргит,
учитељица.

Из суда за сузбијање скупоће

Судија појединац суда за сузбијање скупоће д-р Лугоши Деме изрекао је више пресуда по закону о сузбијању скупоће. Осуђен је Урбан Мартин из Дунабекења зато што је прошле године продавао буково дрво за огрев скупље од максимиране цене. Урбан је осуђен на 200 пенга новчано и 30 пенга новчано. Пресуда је правомоћна.

Фебруара месеца ове године заклао је Живко Веселиновић једно свиње од 63 килограма. Месо је распродао скупље од максимиране цене. Стога га је суд осудио на 300 пенга новчане казне и да плати државном ерару на име оштете 182 пенга.

Суђено је и Стојану Свирчевићу. Он је на рочиште доведен из затвора овдашњег суда где издржава казну због преваре. Свирчевић је још 1941 године купио 64 кожна капута по пени од 80 пенга комад. Његовим посредством капути су изненадно поскупили и то на 150 пенга по комаду. Суд га је осудио на месец дана затвора и 3 године губитка часних и политичких права. Суд је даље одредио да се сви капути имају предати државном тужиоштву.

— Антитуберкулозни павиљон у Градској болници у Сабадки изградиће се у виду бараке још током ове године. У овој бараци биће смештено 36 кревета. Барака ће бити подигнута поред постојећег павиљона за туберкулозне. Зидање ће стајати 50.000 пенга. Зграда ће бити сасвим модерна и снабдевена водоводом, купатилом и модерним болничким уређајем.

— Аргентинска влада на делу. Према досадањим извештајима, преко 40 држава признале су као законити владу Аргентине револуционарну владу генерала Рамореза.

— Колико је Финска платила дуга Америци. Финска је до 14 јуна исплатила све рате њеног дуга које потражују Сједињене Државе, и то у износу 169 милиона долара. У тој своти урачунате су и камате и отплате, како се то јавља из Вашингтона.

— Које се нов новац од 5 пенга поводом Регентовог рођендана. Државни одбор 42-јице, на својој последњој седници, решио је да се поводом 75-тог рођендана Његове Преузвишености витеза нађбањаи Хорти Миклоша, Намесника Мађарске, искује нова емисија новца од 5 пенга вредности.

— Концерт Црвеног крста. Као што је »Нова пошта« јавила, прекјуче увече у великој дворани Левенте дома приређен је концерт Црвеног крста у част рањеника овдашње војне болнице. На концерту су суделовали: Челеньи Јожеф и Рож Марија, радио певачи као и војна музика. На концерту сем рањених војника и великог броја немачких војника биле су присутне све водеће личности из Ујвидека као г. г. витез Куцурани, пуковник, д-р витез Нађ Миклош, градски начелник, д-р витез Хорват Казмер Ђула, члан Горњег Дома као и окружна претседница Црвеног крста госпођица Маукс Марта. Сала је била препуна публике. Концерт је морално и материјално потпуно успео.

— Позив члановима Женске добровољне радне организације. У смислу наредбе министарства војске централа Женске добровољне радне организације позива своје чланове у Ујвидеку, да неизоставно и тачно дођу на свечану заклетву која ће се одржати пред Административном палатом у недељу, 20 јуна. Сакупљање у дворишту Левенте дома у 8. 15 часова.

— Суђење девојци због побачаја. У Окружном суду у Сабадки одржано је интересантно суђење једној 16-огодишњој девојци, која је већ пре две и по године познала најружније стране живота. Она се одала неморалном животу и на наговор своје рођене мајке извршила је код једне бабице побачај. Мајка је осуђена на две године, а сада, због наговарања на побачај, на шест месеци робије. Млада и врло лепа девојка, која је спроведена пред суд из истражног затвора, осуђена је због два случаја крађе и побачаја на 5 месеци робије. Бабица је осуђена на годину дана затвора, љубавник који је дао паре за „операцију" као и тетка оптужене девојке осуђени су на по два месеца робије због саучешћа. Државни тужилац и осуђена бабица поднели су призив против пресуде.

— Убиство у близини Баје. Жандармерија у Нађбарачки допратила је у Државно тужиоштво Немет Петра, земљорадника, под сумњом да је из своје ловачке пушке убио свога зета Сабо Петра, а мало касније своју сопствену жену. Двоструко убиство изазвала је домаћа свађа. Немет се посвађао код куће са женом и жена је побегла у кућу свога зета. Побеснели муж је узео пушку и отишао за својом женом, те се посвађао са зетом, њега убио, а мало касније и жену. И отац убице извршио је слично дело пре 20 година. Његов отац убио је д-р Моноштори Ђулу, адвоката из Баје. Приликом саслушања женоубица је изјавио да његов отац није добио строгу казну, те се нада да ће и он проћи олако, међутим, Немет Петру судиће преки суд.

— Самоубиство осамдесетогодишњака у Сабадки. Нађ Мартон, обућар, стар 80 година, обесио се у свом стану у Сабадки, Козма улици, у шупи. Он је самоубиство извршио због неизлечиве болести од које је патио већ две године.

— На 11 година робије осуђен је у Сабадки хоргошки убица Шаркањ Михаљ мл., који је, како је „Нова пошта" својевремено јавила, убио из заседе свог старог противника Ференца Радића. Шаркањ се жалио против пресуде. Касација је јуче узела у расправу ову ствар и у целости је оснажила пресуду.

— Образовање српских и хрватских средњошколских наставника у Сегеду. »Нова пошта« је јавила да ће се на Универзитету у Сегеду основати катедра за славистику. Сада је декан филозофског факултета г. д-р Колтаи-Кастнер Јене дао изјаву у којој је саопштио да ће професор славистике бити г. д-р Хадровић Ласло професор Универзитета у Будапешти. Он је елитни репрезентант југословенског језика и књижевности у Мађарској и већ је почео своја предавања на Универзитету у Сегеду. Декан г. Колтаи је изјавио да ће сада моћи да продуже своје школовање сви они студенти који су на загребачком или београдском Универзитету слушали славистику. Према томе хитна је дужност сегедског Универзитета — рекао је декан г. д-р Колтаи — да створи потребан кадар средњошколских наставника српског и хрватског језика, који ће моћи да врше наставу у српским и хрватским школама у Мађарској.

— Због клевете осуђен директор Средње трговачке школе у Сабадки. Сремски суд у Сабадки осудио је на 200 пенга новчане казне директора Средње трговачке школе д-р Чок Ференца због клевете нанесене једној професорки. Пресуде није правомоћна.

— Поштар утајио 12 милиона лева у Бугарској. Јављају из Софије, да је бугарски радио у име бугарске Народне банке упутио позив у коме се упозорава становништво да буде опрезно приликом пријема новца, пошто је један поштански чиновник украо 12 милиона лева, те је бугарска Народна банка прогласила те новчанице за неважеће платежно средство. Путем радиа објављени су бројеви и серије новчаница.

— Шеснаестогодишња девојка побегла у Немачку. Жена Шевчик Јожефа, Петефи Шандор улица 54, пријавила је полицији да је њена 16-огодишња ћерка побегла од куће. Девојка је оставила писмо у коме пише да је отишла у Немачку.

— Школе за будуће мајке у Немачкој. Пре пет година почела је рад прва школа за невесте у Немачкој. Женски покрет и управе женских организација успоставиле су до сада 600 таквих школа. У школама се васпитавају будуће мајке. Из разлога популације, те школе подигнуте су на новим немачким територијама. У току прошле године одржано је 30.000 течајева на којима је учествовало преко пола милиона слушалаца.

— Такмичење авионских модела Левента одржано је прошле недеље у Сегеду. Прву награду добио је левенте из Сабадке Марко Вујић, који је својим моделом Ц. Ф. 17 постигао велику висину и брзину. Он је поставио рекорд тиме што му је модел узлетио 2.100 метара високо на стази од 6.700 метара за 23 минута. Он је тим рекордом добио посебну награду Министра војске. Прву награду у погледу израде добио је такође левенте из Сабадке Тома Лауданчек.

— Крадљивци покрали сироту служавку. Јулија Ткалчић која станује у Гезмалом улици бр. 3 пријавила је да су јој непознати крадљивци украли из стана креветнину у вредности од 300 пенга.

Још увек влада мистерија око покушаја самоубиства апотекара Киша из Сабадке

Сабадка, 17 јун.

„Нова Пошта" је јавила о покушају самоубиства Киш Вилмоша апотекара, који је од пре 15 година становао у Сабадки, а раније је живео у Ујвидеку. Он се после једне бурне афере преселио у Сабадку где је почео нов живот.

Киш Вилмош је дизао зајмове од својих пријатеља „да би повећао промет свог лабораторија". Обраћао се првенствено пријатељима нудећи им велике камате или их је узео за пословне другове. Узимао је од њих „део" у износу од 1.000 до 200.000 пенга па је на тај начин створио дугачку листу поверилаца и пословних другова у износу од, како изгледа, близу 700.000 пенга!

Његови повериоци су делом намирени већ самим каматама. Има и таквих који су у виду камата добили већу своту него што су му позајмили.

Повериоци, који су оштећени, одржали су конференцију у стану једног од оштећених. Један од добрих пријатеља Киша продао је за 40.000 пенга свој виноград, како би ушао као друг у лабораторијске послове и одмах је предао Кишу 30.000 пенга. Један други пријатељ Киша извадио је већ и обртницу у нади да је добро уложио своје слободне паре...

Киш им је доказивао да његова рођака из Ујвидека одговара за све његове новчане послове и показао је свима јавнобележничку исправу из Ујвидека. Сада се већ зна да је та исправа потпуно лажна почев од печата до потписа. Он је по потреби фалсификовао потписе и на другим хартијама од вредности.

„Магистер" је, како су га сви звали, јер је под тим именом био познат као књижевник, саслушан од полицијског органа. Он му је дао драгоцене податке оптужујући самога себе. Повериоци, међутим, нису још никако поднели тужбу или пријаву против Киш Вилмоша.

Целу ту аферу покрива за сада вео мистерије. Мистериозно је прво то шта је Киш потрошио те огромне своте новаца, када се зна да је живео врло скромно, да се одевао још скромније. Узимао је огромне зајмове, а остао је без пара. Хтео се да изврши самоубиство стрихнином. Он је наводна узео 30 центиграма стрихнина, што је довољно да угаси више живота. Мистерија је како Киш није умро? Трећа мистерија је: како то да га нико од оштећених не тужи?

Пажња! Пажња!

Пошто ће све фарбаре и чистионе суботом бити отворене само до 2 часа, то се умољавају поштоване муштерије да своје ствари на време подигну

1540 **Ујвидечке фарбаре и чистионе**

— И Италији су заведене строге мере против шпијуна и страних агената. У итал. службеним новинама објављена је владина наредба, по којој се заводе најстрожије мере против шпијуна и страних агената, који се налазе у служби страних сила. У тој наредби предвиђају се и велике казне за она лица која на време не саопште властима да знају о постојању сумњивих лица, која раде против интереса државе, та лица крију и омогућују им бекство.

— Једриличарство постало обавезан предмет у јапанским стручним школама. На целоме свету једриличарство као и моделарство авиона узело је велике размере и постало је веома популарно. Популарност тога спорта нарочито је узело маха међу јапанском средњошколском и универзитетском омладином. Од почетка рата у Азији. неке стручне школе увеле су као обавезан предмет моделарство и једриличарство. Школе до сада поседују већ 1400 ваздушних једрилица, док је пре рата у целоме Јапану било свега 700.

— У близини холандског села Ексло пронађен гроб стар 3000 година. Занимљиво је да је међу разним вредностима у овом гробу пронађен и један ланац од ћилибара и порцелана. У то доба порцелан су познавали само Египћани, те се може претпоставити да су тадашњи становници тога места били у трговачким везама са Северном Африком.

— Експлозија у једном руднику у Јужној Африци. Како афрички лист „Ефрикен Ворлд" јавља, дошло је до експлозије угљене прашине у једном руднику у Јужној Африци. Нестало је 28 рудара, за чије спасење постоји мало наде.

— Кинески морнар четири месеца лутао са сплавом. Кинески морнар по имену Пун Лин Пун, који се налази у енглеској служби, са својим сплавом лутао је морем пуна четири месеца после бродолома брода на коме се налазио. Последњих шест недеља он на сплаву није имао ни намирница ни пијаће воде. Он је био једини члан посаде који се спасао са енглеског брода. Кад су му нестале намирнице, несрећни бродоломац хранио се рибама које је пецао помоћу удице направљене од федера џепне електричне лампе. Кад је овај несрећник спасен, био је већ сасвим близу да умре од глади и полуди. У болници је негован пуних шест недеља док најзад није дошао к себи.

— Брашно са витамином добија из сена један шведски научник. Д-р Иргенс Петерсон, шведски научник, дуго година је вршио покушаје да путем електричне струје конзервише разно поврће. Током тих својих покушаја пронашао је нов извор витамина важних за људску исхрану. Ако се трава суши брзо на топлоти од 60 до 70 Целзијевих степени, она сачува све своје витамине. У једном граму на тај начин сушеног сена има 6% Д витамина и 20% Ц витамина. Према тврђењу проналазача, ако се то сено самеље и из тога добије брашно, 30 грама тога брашна има довољно Ц витамина потребних за једног човека на дан. Сам научник употребљава редовно то брашно и верује се да ће ускоро многи људи прећи на тај начин исхране.

— Рација на друштвене паразите у Ујвидеку. Јуче пре подне око 10 часова органи месне полициске капетаније ушли су у Ержебет кафану где се више друштава картало. Извршено је легитимисање и 16 лица је предведено у полициску капетанију. После саслушања 4 лица је задржано а против 12 је покренут поступак.

— Енглески рудари неће да плаћају казну него ће одлежати затвор. „Дејли Хералд" пише, да рударски радници који штрајкују у енглеским рудницима, а због чега је умањена производња, треба да плате новчане глобе. Радници су решили да ће радије наступити издржавање казне затвора. Воде се преговори да се ти радници позову на војну дужност и да на тај начин „плате казну.

— Позив женским кројачима. Умољавају се сви женски кројачи да се одмах пријаве секцији женских кројача Занатлијског удружења где ће примити упутнице за дрвени угаљ.

— У Хрватској заведена обавезна пријава свршених средњешколаца војним властима. Хрватско министарство војске објавило је недавно наредбу, по којој су хрватски омладинци, који су завршили средњу школу, обавезни да се сви без разлике неодложно пријаве на позив војних власти одређеног дана. Та иста обавеза важи и за слушаоце универзитета, који се не налазе непосредно пред испитом.

— Рат Радио слушалаца у Данској. Опште је познато да већина радио слушалаца није задовољна са програмима својих станица. Лист »Зи унд ер«, који излази у Швајцарској, доноси занимљив чланак »О рату« који су повели радио слушаоци. Дуже времена већ директор радио станице у Данској г. Јенсен добија огроман број писама у вези са програмима. Грађани критикују рад управе. Пошто слушаоци нису успели са писмима, ствар је преузела штампа. Међутим, штампа објављује то у рубрици »приспосланo«, за које наплаћује, разуме се, и таксу, те су новине сада пуне разних духовитих писама упућених на адресу Радиа. Једно гласи овако: »У мом предузећу за време ручка увек сам укључао радио, да би радницима са музиком створио боље расположење. Тако сам и јуче учинио. Резултат је био поражавајући. Подневни концерт је тако утицао на слушаоце, да су сви заспали. Један музички стручњак одмах је написао нов напис у новинама тражећи да се стави на гласање да ли је програм задовољавајући, пошто тврди да је емитована музика била добра и, разуме се, као озбиљна музика да је морала да утиче на раднике у негативном смислу, т. ј. да заспе. Резултат рата до сада још није познат, пошто гласање још увек траје. С тим у вези репортер једног великог листа упутио је питање директору радио станице Јенсену и упитао га које је писмо на њега највише упливисало. Директор је из масе писама извадио једно, које је сутрадан објављено у великом листу Копенхагена. »Врло поштовани г. директоре, до сада нисам могао да разумем зашто је тако досадан програм данске радио станице. Ових дана дошао ми је до руку један лист, који је донео вашу слику. Ја сам погледао ту фотографију и сада ми је све јасно.« На тај начин се води кампања за поправку радио програма у Данској.

Нешто о снази животиња

Чудно звучи, али је истина да су зарезници (инсекти) најјаче животиње, — дабогме, у сразмеру са својим телом. Неки су инсекти на пр. тако брзи, да кад би човек имао ту брзину, — према својој величини — он би за један минут могао да превали до шест километара, дакле био би шест пута бржи од брзог воза.

Скакавац, помоћу својих крила, може да скочи 200 пута толико колико му је тело дугачко; човек са таквом замајном снагом прескочио би, у залету, брдо 400 метара високо, например да се залети из Каменице, па да прескочи фрушкогорски Венац и дочека се на ноге у Иригу! А таквог „олимпијског рекордера", наравно, ни налик нема нити може бити.

Бува може да скочи 1500 пута толико колико је сама висока. Пчела може да лети по читав сат поред журећег железничког воза, и то уз ветар. Авиони са таквом сразмерном брзином нити има нити ће икад бити. Имаго лептирова који за 1 сат прелете 25 миља. А неко је прорачунао да би слон, кад би сразмерно према својој величини имао ту снагу као мали мравак, могао носити на својим леђима најтеже дредноте и бродове носаче авиона!

З Р Н Ц А

Питао један младић старца: „Бојиш ли се, старче, смрти?" — „А бојиш ли се ти, младићу, живота?" одговори старац.

Питали једнога младића из славне породице зашто се не дичи својим претцима. — „Немам времена за то — одговори честити младић — јер се трудим да и сам будем дичан, и да моји потомци буду још дичнији".

Теткин рођендан

Данаске је свечан дан,
Добре тетке рођендан.
Друштванце се, ево, креће
Да поклони тетки цвеће.
Песмицом ће мали Мита
Драгој тетки да честита,
А и обе сејке миле
Честитке су припремиле,
Па, испадне л' све по плану
О свечаном овом дану —
За ужину деца сешће,
Слатко јести, слатко пити,
И с правом ће пожелити
Да рођендан буде — чешће!

МАРИЦА Ђ. МАЛЕТИЋ
уч. IV разр. осн. школе

САНАШЕ XII ВЕЖБАНКЕ

»Догађај из моја живота«

V

Доживљај, који је оставио дубљи траг у мојој души, догодио се на Букуљи, 1940 године.

Освануо је диван мајски дан; и ја сам радостан пошао на железничку станицу. У шали и смеху прошло нам је време до Букуље. У подножју Букуље радосно смо искочили из воза. Сви смо били радосни што смо школску клупу бар за један дан заменили игром у природи. После доручка г-ђа учитељица нам је рекла: »Идите слободно у шуму, али после једног сата сви будите овде на окупу«. »Добро«, — био је наш одговор.

Образовали смо се у мале групе и кренули у шуму. Два другара и ја сачињавали смо једну од осам група. Певајући, уживали смо у дивном шумском зеленилу и свежем ваздуху. Успут смо брали шумско цвеће и правили мале букете да бисмо тиме обрадовали г-ђу учитељицу.

— Другови! — рекао сам — узмемо по један дебљи прут, можда ће нам бити од користи.

— Прима се, Милане!«

Није дуго потрајало, и кроз ваздух је одјекнуло:

— Другови, брзо овамо!

Не оклевајући ни часка потрчали смо у правцу одакле је узвик долазио. У први мах и сами смо застали пренераженi — било нам је тада свега десет година.

Недалеко од Јована, нашег заосталог друга из друге групе, вијугала се змија дуга отприлике пола метра. У нама је одједанпут севнула мисао: убити је. Сложно смо навалили и батинама смо брзо савладали змију. Јован, када је видео да је змија мртва, прибрао се и рекао: »Хвала, другови! А сада, драги другови, чујте: Да бих нашао оправдање зашто сам заостао из своје групе, молим вас дајте ми неколико букета, да бих се оправдао, да сам ишао дубље у шуму и набрао цвећа за г-ђу учитељицу«.

Радо смо га потпомогли у овој његовој малој неистини, чија је сврха била племенита: да обрадујемо г-ђу учитељицу. Тако је и било. Г-ђа учитељица се обрадовала цвећу, и похвалила је наш мар и вредноћу.

Написао: **Милан Ђ. Иванић**
уч. VII разр. осн. школе,
Сентамаш.

#

VI

Остао сам рано сироче, без оца и мајке. Нас је шесторо деце, сви су још маленi, ниједно још за посао. Ја сам најстарији, и сада хранитељ породице. Али нисам клонуо, чекам боље дане и живим у нади.

Без икога старијег остали смо ми деца у туђем крају, сви наши рођаци далеко су од нас. Нисам знао да је тако тешко остати без икога свога. Зато, децо: поштујте родитеље своје док су покрај вас, слушајте их и љубите. Док су они били живи ја сам био срећан, нисам знао шта је то немати.

Немојте, децо, мислити да је сиромах онај који новаца нема. Онај је сиромах који родитеља нема. Ипак, ја се мирим са својом судбином, и молим се добром Богу, а од судбе нико побегао није.

Док је била моја мама у животу, увек ми је говорила: »Ја ћу, чедо, умрети, и тата ће замном, па, сине, послушај ме шта ћу ти казати: пази на све вас децу, ти си најстарији, старај се о њима малима, будите заједно и живите сложно, у љубави. Испуни ми, сине, жељу, чувај децу и старај се за њих«.

Мама је умрла по Божјој вољи, а ја ћу се старати да извршим њену жељу. Само да ми Бог да снаге и здравља да могу радити и све нас сирочад хранити.

У жалости и тузи за својим родитељима, написао
Владимир Петковић, Сабадка.

ГДЕ ЈЕ ГУШЧАРКА?

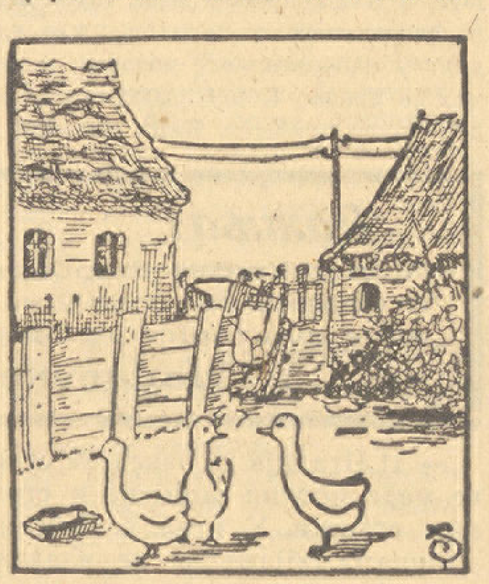

ТРИ ГУШЧЕТА ВИДИ СВАКО НА СКРИВАЉКИ БРАЦА ЖАРКА, А С ПАЖЊОМ ЋЕШ НАЋИ ЈАКО И ГДЕ ЈЕ — ГУШЧАРКА.

Допуните!

..... ЕЧ
..... ДИНБУРГ
..... СЛО
..... РЕНОБЛ
..... ИМ
..... ТИНА
..... АРМШТАТ

Пред сваку горњу реч допишите по једно слово, да бисте добили једну варош, али тако да дописана слова, читана од горе доле, даду нову варош.

(Решење са прошле „Дечје стране": Мара, Иванка, Ленка, Евица, Вида, Аница. Ново име од почетних слова: Милева).

Занимљиве сваштице

Ледене санте могу бити невероватно огромне. Тако је забележено да су се јављале у северним леденим крајевима и санте које су достизале сто километара дужине, шездесет километара ширине, а пет стотина метара дебљине!

#

Док је у највећем делу земаља прнина знак жалости, Кинези и Јапанци се у жалости облаче у бело.

#

Међу америчким Индијанцима могу се наћи и сада људи који носе перчине дуге до три метра.

Кривине на железничким пругама

Да би железница (локомотива и вагони) могла лакше да прође велику кривину, спољна шина мора мало да се издигне. Што је кривина оштрија, мора и узвишење бити оштрије (више). С друге стране, што је узвишење спољне шине веће, и воз може да том кривином пројури брже.

За брзину од сто километара на час, којом јуре данас многи брзи возови, била би у оштријој кривини потребна толика нагнутост пруге да воз не би могао на њој да стоји, јер би се претурио. На таквим местима може воз само да пројури, захваљујући замајној снази која га одржава, а не сме да стане. Слично као што ни бициклиста на косо издигнутим деловима кружнога трка-лишта (писте) не би могао застати, а да се не стрмекне. Међутим, железнички прописи захтевају да пруга буде таква да воз може свуда да се заустави, па се због тога тако нагнуте кривине праве врло ретко, и само у изузетним случајевима, а иначе воз на већим кривинама мора да успори вожњу.

ИЗ ДЕЧЈИХ УСТА

— Душко, добра деца не мећу палац у уста! — опомиње тетка.

— Па да који прст мећу? — пита Душко.

#

Пред испит, ујак пита основца Ранка:

— Дакле, Ранко, јеси ли спреман?

— Јесам, ујка, и на најгоре!

РЕЗУЛТАТ XIII ВЕЖБАНКЕ

Решење наше XIII вежбанке гласи: Укупан број мајстора чији се алати виде на слици износи: **дванаест.** И то: **електричар, стаклар, зидар, столар, баштован, лимар, дунђерин** (водоџија), **молер** (фарбар), **бравар, пекар** (фурунџија), **крепар** и **тапетар.**

Наши решавачи означили су и навели највише по 11 мајстора, затим по 10, па 9 и мање. Потпуно тачан одговор — 12 мајстора — нисмо ни од кога примили. Занимљиво је да је скоро потпуно превиђен тапетар, иако се на слици, у соби на зиду, јасно види залепљена тапета и њен доњи, још недолепљени завијутак. (Тапетара је једина навела Вера И. Голочорбин, Кула). Доста је слабо примећен и крепар, а више решавача превидело је и баштована (кајлиа и грабљице).

Највећма су се приближили потпуно тачном решењу, именовавши по 11 мајстора, следећи: **Ђура Ковачевић, IV р., Кула; Мица Ковачевић, III р., Кула; Томислав Крајачевић, Ујвидек, Вера Милошев, IV р., Стапар.** — По 10 мајстора навели су: Јелисавета Трбић, Обеча, Павле Чајкаш, II р. гимн., Сабадка, Исидор Команов, Обеча, Јованка Дамјанић, I р., Зомбор, Мирјана Б. Павловић, IV р., Сабадка, Милан Ђ. Иванић, VII р., Сентамаш, Ружица Бељански, V р., Силберек. — По 9 мајстора навели су: Маринко Андрић, II р. шегртске шк., Турја, Љиљана Толмачева, III р., Ујвидек, Милена Стефановић, V р., Силбач, Јулка Јеремић, Обеча, Јован Наранџић, II р., Сабадка, Драган Томић, V р., Турја. — По 8 мајстора именовали су: Нада Ђорђевић, VI р., Ујвидек, Милица Живковић, V р., Обеча, Станоје Бедичин, Кула, Вера И. Голочорбин, Кула, Мирјана С. Жижакова, Окер. — Остали наши решавачи навели су мањи број мајстора, па њихова имена не наводимо, али нека их то не обесхрабри, — уз више пажње и мара они ће, уверени смо, на идућим вежбанкама боље успети.

Укрштене речи

Број 127

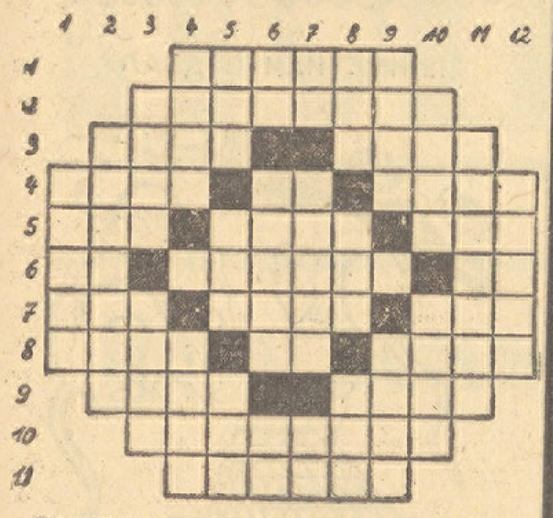

Водоравно: 1) Италијанско острво. 2) Један римски патрицијe. 3) Влас — понос. 4) Рива — иницијали српског владара — сам. 5) Кеца — место — курјак. 6) Ово — индустрија дрвета — немачки члан. 7) Прва жена — варош у Немачкој — није гладан. 8) Страно женско име — једна нота — укорава. 9) Није велика — збир. 10) Свештеници. 11) Варош у Албанији.

Усправно: 1) Француски дневник. 2) Поље у Србији (у падежу). 3) Превозно средство — табак. 4) Употребљавају га каубоји — сугласник — рија. 5) Припадници једне народности (скроз). 6) Нити — надимак Петра Николајевића, војводе из Првог устанка — ухо (немачки). 7) Иницијали за Рјукју Острва — остави се (у наречју) — предлог. 8) Дувар — лична заменица — мушко дете. 9) Мирисна биљка — вокал — мали пас. 10) Мера за течност — река у Француској (у падежу). 11) Чини алузију. 12) Закити.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 126

Водоравно: 1) Било — плав. 2) И — увала — а. 3) Лаконизам. 4) Она — анали. 5) О — А(генција) А(вала) — е. 6) Идоли — аја. 7) Тапацирaн. 8) О — Аваса — а. 9) Ника — Адам.

Усправно: 1) Било — Итон. 2) И — анода — и. 3) Лука — опак. 4) Ово — алава. 5) Ана — Ица. 6) Плина — Иса. 7) Лаза — Арад. 8) А — алеја — а. 9) Вами — Анам.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

ПРЕОКРЕТ

Мирјана Вељковић

У парку је тога дана било дивно. Пролеће се будило, свеж мирис цвећа и лишћа ширио се на све стране. Сунце је благо миловало две плаве главе на клупи у сенци дрвета. Једна се наднела над ручни рад, док је друга читала роман. С времена на време она би дизала главу са књиге и несташно погледала младића који је седео мало даље од њих. Он је мирно седео и посматрао две сестре, не скидајући очи са њих. Најпосле плава, несташна главица није више уопште обраћала пажњу на књигу. Сва њена пажња била је сконцентрисана на младићевим широким раменима, који је имао озбиљан поглед и смеђу кудраву косу. Она би му често добацила по један лупки осмех.

Док је она тако бацала своје јасне погледе непознатом младићу, осмехујући се својим малим црвеним усницама, њена сестра је и даље мирно седела, не подижући главу; она се сва предала раду. Њена коса није била тако јасно плава као њене лепушкасте и несташне сестре. Али кад је малој враголанци већ досадило сестрино упорно ћутање, она јој рече:

— Ана, како ти се свиђа онај младић преко?

Ана диже главу и погледа. Младић се мало покренуо са места и његов поглед сукобио се са тамно плавим Аниним очима. Она није била тако лепа као њена сестра, али је имала много озбиљнији изглед. Била је нешто старија од своје сестре. Она му је упутила дуг, испитујући поглед и, не одговоривши сестри на њено питање, наставила рад.

Већ је мало захладнело и оне се дигоше са клупе. Обе су биле лепе, високе, витке и њихово тело изгледало је као вајарско дело. Пошле су полагано кроз уску алеју. Млађа, Ема, мислила је стално на младића кога је већ више пута сретала и горела од жеље да га упозна. Дуго су ишле ћутећи, кад су одједном зачуле иза себе бат мушких корака. Он им се све ближе примицао док не чуше његов глас:

— Госпођице, заборавили сте књигу на клупи, — и гледајући Ану пружи књигу Еми. Ана прекорно погледа Ему и рече јој:

— Како си могла само да заборавиш тућу ствар? Тако си непажљива, Ема! — приметила је Ана покушавајући да се савлада и почела нешто да мупа као да се захваљује.

Тако су њих троје у разговору наставили пут. Младић и Ема су весело ћаскали, док би Ана понекад нешто озбиљно приметила. Он их је отпратио до куће.

Ема је код куће била необично весела, а на Анино питање како се десила ствар са губљењем књиге, она је слегла раменима и рекла:

— Веруј ми, није ми било ни мало тешко да намерно оставим књигу на клупи. Он је пратио сваки наш покрет и мора да је приметио заборављену књиту па је похитао да нам је донесе.

Од тога доба они су се чешће виђали у парку, све док младић са смеђом кудравом косом није почео да долази у њихову кућу. Ана, видећи да је сестра заљубљена у њега, почела је да се склања од ње. Она је по цео дан седела у соби и плакала... јер и она га је волела, али није хтела да квари вољу сестри. Срце јој се кидало кад би чула сестрин весели смех и његов дубок глас из трпезарије. А он је све чешће и чешће долазио.

Ана га је ретко сретала, само у пролазу. Није никако желела да он примети њене болове и осећања. Сестра јој о тој љубави никада није ништа говорила, а ни отац ни мати нису спомињали тога младића и тако су је сасвим отуђили од куће.

#

Већ неколико дана владала је извесна ужурбаност у кући. Сваког часа слали су некуда служавку, која се враћала с огромним пакетима, а кројачица није ни избијала из куће. Сви су имали некако тајанствен израз лица, осмехују се и таје нешто пред њом... Ана је то немо посматрала и болело ју је што се све таји од ње као да она није нико. И тада се још више повукла у своју собу.

Овај бол, који ју је стално нагризао, имао је непријатне последице. Она је увидела да то не ваља па се решила да тражи разоноду. Почела је опет одлазити у парк, али — сама. Њена сестра није више имала времена за њу.

Одједном она је приметила неку промену у кући. Знала је да је он био синоћ код њих, да су сви били у свечаном расположењу, а највише њена сестра. А кад је он отишао, видела је како мати тражи уплакану сестру. И сад су сви још више охладнели према њој. Једног дана отишла је у парк и села на усамљену клупу у дну парка. Око ње се простирало само грмље и грање. Само је једна уска стаза водила ка унутрашњости парка. Хтела је сада да буде сама, да јој нико не смета. Загледала се у плаветнило неба кроз грмље и замислила. Одједном је тј. познати глас. Она задрхта и погледа. Он је стајао пред њом, са својим озбиљним али тужним погледом. Она је хтела да пође, али је он задржао. Сели су. Она се претварала као да је весела и почела је:

— Зашто више не долазите к нама? Ми смо се вашим посетама увек радовали.

Он је тужно погледа и одговори:

— Зашто ме то питате? Зар већ до сада нисам доста препатио због вас?..

Она га са неразумевањем погледа и запита:

— Молим вас изразите се мало јасније, не разумем вас.

— Да, желео сам да се са вама поближе упознам. Стално сам вас пратио и она мала непажња ваше сестре дала ми је прилике да вас упознам. Већ после неколико дана био сам лудо заљубљен у вас. Почео сам долазити у вашу кућу, али ви сте се стално удаљавали. Па ипак, нисам губио наду. Али оног судбоносног вечера кад сам од ваших родитеља запросио вашу руку, ваша сестра умало да није пала у несвест. Мајка ми при томе рече да сте ви верена. О, зашто сте ме тако држали на мукама. Што ми нисте одмах рекли за овај прстен на вашој руци... — Он баци поглед на њену руку, али прстена није било. Он је погледа упитно, а она прошапута бледа од узбуђења:

— Верена, ја верена. Никада нисам била верена, а моје срце само вама припада, а и ова рука. Ах. Боже, сада тек све разумем!

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

20

Драма у предграђу

Конан Дојл

— Да се није десило нешто са Херолдом?

— Не, Ида.

— Можда са Чарлсом?

— Не, не.

— Немој ме застрашивати, драга сестро, — рекла је Ида одахнувши. — Али ти и не слутиш, колико ти је изглед озбиљан. Реци ми најзад шта се десило?

— Плашим се да ће наш отац ускоро запросити руку госпође Вестмако!

На те речи Ида је ударила у грохотан смех.

— Откуда ти та фантастична идеја, Клара?

— Нажалост, није нимало фантастична, него то је стварност. Ја сам већ раније сумњала, али вечерас ми је и сам отац скоро признао да је то истина. Али сматрам да се томе ипак не треба смејати.

— Извини, али ја нисам могла да се не насмејем, јер то је ипак смешно.

— Како смешно, Ида? Замисли, она ће заузети место наше мајке!

Ида, међутим, није била толико сентиментална као њена сестра и целу ствар је схватила са практичне стране.

— Сигурна сам, — рекла је — да би се наша мајка томе радовала и одобрила оно што наш тата чини у интересу своје среће. Ми ћемо га ускоро и онако напустити, па зашто се он не би оженио?

— Али, помисли, колико ће он бити несрећан са том женом. Ти знаш нашег оца. Он је тих, кротак и веома осетљив и најмања ситница може да га узбуђује. И како би такав човек могао да живи са женом, која би тај његов трајан мир стално ометала новим и новим изненађењима? А наш отац је у добу када се не би могао прилагодити свему томе и уверена сам да би због тога био неизмерно несрећан.

Чувши те речи, Ида се одједном озбиљила и неколико тренутака почела да размишља о ономе што јој је сестра рекла. А после дуже почивке она је приметила:

— Мислим да си у праву. Ти знаш да ја много волим Чарлсову тетку и ја сам уверена да је она паметна жена, доброг срца... Па ипак, она није жена за нашег оца.

— А ја знам да ће он ипак запросити руку госпође Вестмако, а она му неће дати корпу. Али тада ће већ бити касно да интервенишемо. Ми имамо само неколико дана времена да размишљамо шта да предузмемо у тој ствари и да нађемо излаз како би тату наговорили да се одрекне ове намере.

Ида је поново размишљала.

— Наш тата још никад није искусио каква је патња живети са тако енергичном и каприциозном женом као што је госпођа Вестмако — рекла је напослетку. — То бисмо му морале благовремено да предочимо... Ах. Клара, сјајна идеја!

Ида се наслонила на фотељу и тако се слатко смејала, да је Клара, заборавивши све своје бриге, почела такође да се смеје.

— О, како је то колосално! — узвикнула је Ида, још увек се смејући. — Сиромах тата, како ће то дивна шала бити, али све то биће ипак у његову корист, као и у нашу.

— Па Ида, реци ми, у чему се састоји твој план?

— Мој план је генијалан. Треба пре свега да видимо која су главна начела госпође Вестмако. Ти то боље знаш, јер си пажљивије слушала њено предавање за време скупштине. Она је рекла, зар не, да жене треба мање да се баве домаћим пословима?

— Тачно је, али она је додала да су жене позване да врше и више дужности. Поред домаћих послова, жена треба да се посвећује и науци и уметности и да по могућству обезбеди себи неку професију од оних које су мушкарци за себе патентовали. Јер ако би изабрала професију, које заступају друге жене, онда би она значила само конкуренцију њих, а не за мушкарце.

— Одлично, — пљескала је Ида у својој великој радости. — Она је, зар не, говорила и о томе да жене имају права да чине све оно што чине мушкарци?

— Тако је.

— А шта је рекла у погледу одевања? Кратка сукња и потпуна револуција на пољу женске моде, зар не?

— Тако је.

— И ми морамо направити такве револуционарне хаљине.

— Шта кажеш?

— Наручићемо код наше кројачице нове, еманциповане хаљине. У свему ћемо се прилагођавати принципима госпође Вестмако, па ћемо се старати да је у томе чак и надмашимо. И тада ће наш тата сазнати шта значи живети са женом, којој се свако право признаје, а која је хипермодерна.

Наставиће се.

Данас

Петак, 18 јун.
Доротије епископ. Рођендан Регента Хорти Миклоша.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Апотека Машић, »1941 априла 13« улица бр. 2. (Телефон 22—91).

Апотека Дивилд, Хорти Миклош шугарут 7. (Телефон 32—00).

✱

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 1 женско дете.

Венчани: Штерн Шандор, трговачки помоћник и Шајнбергер Лили Борбала, домаћица; Темеш Роберт, технички чиновник и Глат Марија, учитељица.

Умрли: Курочкин Владимир, професор у пензији, Слободан Рајков надничар, 15 година.

✱

РАДИО

18 јун 1943.

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Оркестарска дела ● **11.15:** Салонска музика ● **12.10:** Концерт дувачког оркестра ваздушне снаге ● **12.50:** Забавна музика ● **14.00:** Оркестарски концерт ● **15.05:** Из програма радио оркестра ● **17.00:** Хорски концерт ● **20.10:** Пучинијева и Лехарова дела ● **21.20:** Певање мађарских народних песама ● **22.10:** Дувачки оркестар Речне флотиле ● **22.40:** Листов клавирски концерт Еф дур ● **23.00:** Из програма радио оркестра.

✱

ЦЕНЕ НА ЗЕЛЕНОЈ ПИЈАЦИ

Извештај са тржишта воћа и поврћа у Ујвидеку, 17 јуна 1943 год. фирме **Никола Ружића,** трговина јужног и домаћег воћа и поврћа на велико. (Заст.: Дамјан Јегдић). Поврће: кромпир, нови, 60—80 ф. кг.; грашак-шећерац 70 ф. кг.; грашак зелени 60 ф. кг.; пасуљ зелени 2.70 п. кг.; паприка, зелена, 16 ф. комад; купус, зелени, 60—70 ф. кг.; кељ 60—70 ф. кг.; келераба 25—30 ф. пушла; салата 20—25 ф. комад; лукац, зелени, 10—20 ф. пушла; краставци 2.50—3 п. килограм. Воће: вишње, шпанске, 1.60—1.80 п. кг.; вишње, домаће, 1.30 п. кг.; трешње, руштеви, 2.20—2.40 п. кг.; крушке, ситне, 2.20 п. кг.; јагоде, крупне, 2 п. кг.; јагоде, ситне, 1 п. кг.; огроз 1 п. кг.; малина 4 п. кг. Тенденција чврста, промет средњи. На будапештанској пијаци данас продавано по сразмерно вишој цени, само зелени пасуљ је по нижој цени. Највећи део робе утоварен за Будапешту.

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), **15.07** (брзи моторни), 20.20.

За Сабадку: 4.31, **8.14** (убрзани моторни, веза за Зомбор), 13.25 (само до Сабадке), 20.22.

За Зомбор: 3.06, 9.55, 13.30 (директан за Паланку), 17.40.

За Обече, Зенту, Сегед: 5.05, 13.50 (само до Обечеја), 16.20.

За Тител: 6.12, 12.12. 20.12.

Из Будапеште: 11.27, 17.25, **22.53.**

Из Сабадке: (локални возови) 7.20, **18.13** (брзи моторни од Зомбора преко Сабадке).

Из Зомбора: 7.40, 9.18 (директан из Паланке—Гомбоша), 13.10, 20.00.

РАЗНО

НАЈБОЉУ ТРАЈНУ ОНДУЛАЦИЈУ са »Мићон« уљем израђује дипломирани и одликовани фризерски салон **Вујанић, Ујвидек,** Јокаи Мор ул. бр. 9. 1453

СПОРТ

Успело гостовање Ск Војне академије из Сегеда у Опаланци

За гостовање Академаца из Сегеда у Опаланци владало је велико интересовање, које је привукло огроман број гледалаца на игралиште Ск Бачке. Првог дана гостовања Академци су заслужено победили са 4:1 (2:0). Гости су изашли у саставу: Печи, Цегледи, Гал, Молнар, Вираг, Рац, Месарош, Фехер, Малецки, Халаш и Коша. Ск Бачка је наступила: Живић, Радосавкић, Ристић, Радонић, Петљански, Којић, Меглер, Кузманчев, Пергер (Јерков), Броцић и Јовчић.

Гости су пружили врло лепу игру, а нарочито су се одликовали прецизним додавањем главом. Фор им се показао врло опасан и пуцао из сваке позиције, тако да Живић случајно није био увек на месту, резултат би био много већи. Цео тим је био врло добар, а истакао се Коша и Малецки, а код домаћих Петљански и Којић. Тек у другом полувремену, уласком Јеркова у игру, домаћи се поправљају и дају почасни гол. Голове су дали: Месарош (2), Фехер и Коша, а за домаће Меглер. Судија добар, само је непотребно сецкао игру.

Предигру су играли олдбоји Бачке и Ск Другар. Резултат је 5:3 (3:1) за олдбоје.

На други дан Духова Ск Бачка и Академија играли су реванш-утакмицу. Бачка је овом приликом сигурно победила са резултатом 3:0 (1:0). У тиму домаћих наступио је Линдвајн наместо Радосавкића, а у тиму гостију Колар и Гал. Цело прво полувреме игра се наизменичним навалама, али се примећује лака надмоћ домаћих. У последњем минуту Јерков туче једанаестерац и јаким шутом смешта лопту у доњи десни угао. У другом делу игре развија се драматска борба. Фор гостију надваљује, али и одбрана домаћих одлично функционише. У 41 минуту на пас Линдвајна, који је унео нов систем, Јовчић даје и други гол. Три минута касније Броцић бије испод саме пречке у мрежу. Играчи Бачке дали су одличну игру. Одбрана је сигурна, а фор продоран. Одличну игру дали су: Ристић, Којић, Живић и Линдвајн, а код гостију Печи, Месарош и Фехер. На терену најбољи је био Петљански. Судија врло добар. Предигру су играли подмладак Ск Бачке и Ск Величани 3:0 (0:0).

Још један успех Стапараца

СК ЛЕВЕНТЕ (Стапар)—СК ОШОВЕ 1:1 (1:1)

На први дан Духова гостовао је у Стапару одличан тим из Ошова. Интересовање за овај сусрет било је велико, пошто су гости прошле године на дводневном гостовању успели у оба дана да победе домаће. Лен сунчани дан успео је да привуче рекордан број публике, која је бурно пратила ову занимљиву игру. Утакмица је за све време била веома жива, напета и равноправна. У 20-ом минуту првог полувремена домаћи Ск Левенте дају гол преко одличног левог крила Будимца-»Перице«. Овај гол ни мало не збуњује госте. Они играју оштро, те се очекује сваког минута изједначење, што им и успева пред сам крај првог полувремена. Стоја, најбољи играч Ошова, прима лопту, сам је води и са неколико метара убацује у мрежу. Гол је био неодбрањив. — Друго полувреме припада домаћем тиму. Игра се води већим делом на противничкој страни, али домаћи не успевају да даду ни један гол до краја игре. Играчи и једног и другог тима показали су се као одлични фудбалери. Гости су изашли у свом најбољем саставу. Код гостију су се истакли центар Стоја »Попа«, лева полутка и бековски пар. Код домаћих Катанић-»Коле«, Волић Д. и крила Будимац и Марковић. Много се осетило осуство бека Средојевог, који због болести није могао играти. Други бек Катић-»Мића« и голман Поповић-»Јоца« играли су такође одлично. Судија г. С. Ивков био је добар.

СК ЛЕВЕНТЕ (Параг)—БСК (Бачтоварош) 3:0 (3:0)

Други дан Духова комбиновани тим БСК-а гостовао је у Парагама. Рђаво игралиште неповољно је утицало на играче БСК-а, тако да су то домаћи искористили и одмах у почетку постигли вођство са два гола, док су трећи гол дали из неправилно досуђеног једанаестерца. Друго полувреме гости се срећују и узимају игру у своје руке, али навала гостију, пред голом је много комбинирала и била неефикасна. — Судија доста слаб.

ВЕЛИКИ ПЕХАРСКИ ТУРНИР У ОСИВЦУ

На први и други дан Духова одигране су у Осивцу велике пехарске утакмице између КАНС-а, репрезентације из Будапеште, и МАВ-а, из Зомбора, те Ск Червенке и домаћег ОСК-а.

Првог дана у предигри наступио је МАВ против Ск Червенке. Победио је МАВ са 5:3 (2:1). Код резултата 2:2 у другом полувремену игра се продужава два пута по 15 минута. Свих 5 голова за МАВ дао је Бећин. Судија г. Машировић био је добар. У главној утакмици састали су се КАНС и ОСК. КАНС је победио са 2:0 (0:0). Сувајџић је пропустио неколико шанси. Код КАНС-а су се истакли центар халф и вођа навале, а код домаћих Торди, Маглић и Ланчушки. Судија добар.

Другог дана играли су побеђени и победници, те су се у предигри састали ОСК—Ск Червенка 3:1 (1:1). ОСК је однео вођство захваљујући головима Адама (2) и Сувајџића и освојио другонаградни пехар, дар Осивачког спорт клуба. У главној утакмици састали су се МАВ и КАНС. Победио је МАВ са резултатом 2:1 (0:1). Цело време игра је била равноправна, али је МАВ био пожртвованији, док је КАНС био груб. Иако у првом полувремену КАНС постиже вођство, то ипак не збуњује домаће. У другом полувремену Бећиног износе са терена. И поред свих грубости КАНС-а, МАВ изједначује, а по продужењу игре два пута по 15 минута пада победоносни гол за МАВ. Овако лепа и пожртвована игра какву је дао МАВ није се давно видела у Осивцу. МАВ је тиме освојио првонаградни пехар, дар г. Стевана Машировића, савезног судије. Истог дана одржана је и заједничка вечера играча свих клубова.

ПРИПОСЛАНО*)

Мој син **Милан Гајинов** отишао је од моје куће 14 о. м. те од тога дана никакве његове дугове не признајем.

У Турји, 16 јуна 1943 год.

ЈОВАН ГАЈИНОВ из Турје.

1538

*) За ствари под овом рубриком уредништво и администрација не примају одговорност.

Хумор

ПРИМЕТИЛИ ПОДВАЛУ

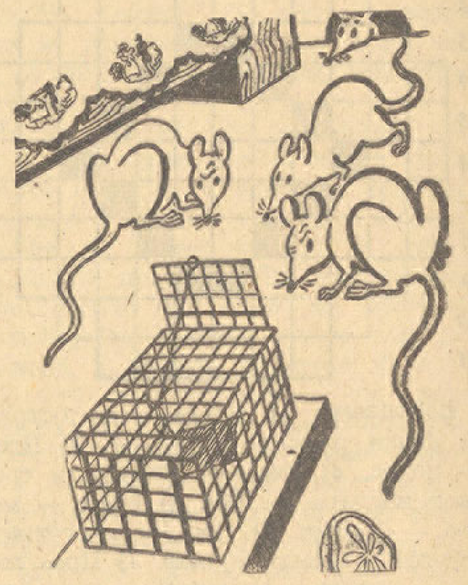

— Ово је права сланина! Овде нешто није у реду!

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п. свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

СЛУЖБА

ПЕРФЕКТАН КЊИГОВОЂА, мађарски, немачки и српски кореспондент, стручњак за порез тражи запослење. Позив преко Администрације под насловом: »Билансиста«. 1525

КУПОВИНА

ХАРМОНИКУ СА 80 БАСОВА купујем. Упитати у администрацији.

ПРОДАЈА

ПРОДАЈУ СЕ 12 ГОСТИОНИЧАРСКИХ ЧАРШАВА по 50.— пенга комад. Затим један пар **белих женских ципела** и један бели **женски шешир.** Погледати: **Кењек ул. бр. 22** између 10—12 часова пре подне.

У ПАЖЊУ СОПСТВЕНИЦИМА КРАВА И ТОВЉАЧИМА СВИЊА! Свеже љуштине зеленог грашка продаје **Фајтова млина, Ујвидек,** Сабадкаи ут 3. 1529

ПРОДАЈЕ СЕ ПИСАЋИ СТО и разни намештај. Упитати Бенито Мусолини 3/II. 17

ЈЕДНА »КАЈЗЕР« ШИВАЋА МАШИНА и огледало за кројачки салон на продају. Бардоши Ласло ул. 19 у дворишту. 19

ИЗДАВАЊА

СТАН ОД 6 ПРОСТОРИЈА у Кошут Лајош ул. бр. 8 подесан за канцеларије издаје се одмах. Упитати у Јокаи Мор ул. 2. 1523

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.

Рукописи се не враћају